T.C.
DEVLET BAKANI VE
BAŞBAKAN YARDIMCILIĞI

SAYI : B.02.0.001/2598 16 /11 /2001
KONU :

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ : 24.10.2001gün ve A.01.0.GNS.0.10.00.02.-7/4790-11672/28061 sayılı yazınız.

İstanbul Milletvekili Bülent AKARCALI'nın, tarafımdan cevaplandırılması istenen 7/4790-11672 esas no'lu yazılı soru önergesine verilen cevap ekte gönderilmektedir.

Bilgilerinize arz ederim.

Dr. Devlet BAHÇELİ
Devlet Bakanı ve
Başbakan Yardımcısı

EK: 1- Önerge cevabı

DAĞITIM :
Gereği : TBMM Başkanlığına
Bilgi : Başbakanlığa

7/4790

T.C.
BAŞBAKANLIK
DEVLET PLANLAMA TEŞKİLATI
MÜSTEŞARLIĞI
(Sosyal Sektörler ve Koordinasyon Genel Müdürlüğü)

14 KASIM 2001

SAYI : B.02.1.DPT.0.09.03 - 1040/4406

KONU: Teknik ve Mali Yardım Projeleri Hakkında Soru Önergesi

DEVLET BAKANLIĞI VE BAŞBAKAN YARDIMCILIĞINA
(Sn. Dr. Devlet BAHÇELİ)

İlgi: 25.10.2001 tarih ve 2163 sayılı yazınız eki TBMM Başkanlığı Genel Sekreterliğinin 24.10.2001 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/4790-11672/28061 sayılı yazısı.

İlgi'de kayıtlı yazı ile, TBMM Başkanlığınca İstanbul Milletvekili Sayın Bülent AKARCALI'nın dış kredili belediye projelerine ilişkin soru önergesinin cevaplandırılması talep edilmektedir.

İstanbul Milletvekili Sayın Bülent AKARCALI'nın dış kredili belediye projelerine ilişkin (7/4790) esas numaralı yazılı soru önergesinin cevabı ek'te verilmiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

Dr. Akın İZMİRLİOĞLU
Müsteşar

Ek : Soru Önergesi Cevabı (3 sayfa)

BAŞBAKAN YARDIMCILIĞI
2563
14.11.2001

Adres: Necatibey Caddesi No.108 06100 / ANKARA
Tel : 0 (312) 2313496-2321087
0 (312) 2308720 (60 Hat)
Fax : 0 (312) 2319368
Telex : 44015

7/4790

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ BÜLENT AKARCALI'NIN YAZILI OLARAK CEVAPLAMASINI İSTEDİĞİ SORULARA DPT TARAFINDAN HAZIRLANAN CEVAPLAR

Soru 1 : Türk Alman Mali İşbirliği kapsamında 1988 yılı protokolünde yer alan dış kredili belediye projelerinden olan;

a. Hibe ile finanse edilecek Siirt Atıksu Arıtma Tesisi ile

b. Mali işbirliği kredisi ile finanse edilecek Sivas Atıksu Arıtma Tesisi projelerini yatırım Programına girmesine DPT Müsteşarlığı ne zaman izin verecektir?

Türk Alman Mali İşbirliği projelerinin koordinasyonu Hazine Müsteşarlığınca yürütülmektedir. 1998 Yılı Türk Alman Mali ve Teknik İşbirliği Protokolünde yer verilen Siirt İçmesuyu ve Kanalizasyon Projesi ile Sivas Kanalizasyon Projesi hakkında ilk defa Hazine Müsteşarlığı 11.8.2000 tarih, 65349 sayılı ve 21.9.2000 tarih, 75972 sayılı yazıları ile Müsteşarlığımızdan bilgi ve görüş talep etmiştir. DPT Müsteşarlığının 5.10.2000 tarih ve 3933 sayılı yazısı ile Hazine Müsteşarlığına dış krediden yararlanabilecek mahalli idare yatırımlarının makro politikalar, sektör programları ve yatırım öncelikleri dikkate alınarak yatırım programına alınabileceği bildirilmiştir.

VIII. Beş Yıllık Kalkınma Planında Büyükşehir belediyeleri dışındaki belediyelerin yatırımları için temin edilecek dış kredinin rasyonel kullanımı ve geri dönüşünün garanti altına alınabilmesinin, projenin İller Bankası programında yer alması ile sağlanabileceği bir politika olarak belirtilmiştir.

Hazine Müsteşarlığı tarafından DPT Müsteşarlığına gönderilen 9.2.2001 tarih ve 4068 sayılı yazı ile Sivas Kanalizasyon Projesi için 25 milyon Alman Markı kredi, Siirt İçmesuyu ve Kanalizasyon Projesi için 25 milyon Alman Markı hibe temin edildiği belirtilmiştir. Konu hakkında DPT Müsteşarlığı 14.3.2001 tarih ve 831 sayılı yazı ile Hazine Müsteşarlığına, Sivas Kanalizasyon Projesinin 2001 Yılı Yatırım Programında İller Bankası yatırımları arasında yer aldığı ve proje yürütücüsü İller Bankası Genel Müdürlüğünün projede kalan işlerin dış kredi temini ile gerçekleştirilmesi yönünde bir talebinin olmadığı, Siirt İçmesuyu ve Kanalizasyon Projelerinin etütlerinin İller Bankası Genel Müdürlüğünce hazırlanabilmesi amacıyla 2001 Yılı Yatırım Programına alındığı, etütlerin tamamlanmasını müteakip proje karakteristiklerinin yapım olarak revize edilebileceği hususunda bilgi verilmiştir.

Ancak, fizibilite raporları Müsteşarlığımıza iletilmediği için 2001 Yılı Yatırım Programında gerekli revizyonlar yapılamamıştır. Söz konusu projelerin 2002 Yılı Yatırım Programında gereken revizyonlar ile yer alabilmesi için 19.07.2001 tarih ve 2001/7 sayılı Başbakanlık Genelgesi ekinde yayınlanan 2002 Yılı Yatırım Programı Hazırlama Esasları doğrultusunda hareket edilmektedir.

Sivas Belediyesi tarafından Sivas Kanalizasyon Projesinin dış kredi ile gerçekleştirilmesi ve belediyesince yürütülmesi için hazırlanmış olan fizibilite raporu Müsteşarlığımıza Sivas Belediyesinin 30.10.2001 tarih ve 274/2618 sayılı yazısı ile gönderilmiştir.

Siirt İçmesuyu ve Kanalizasyon Projesinin aynı mahiyette revizyon edilmesine yönelik hazırlanmış olan fizibilite raporu Müsteşarlığımıza Siirt Belediyesinin 12.10.2001 tarihi ve 257/1 sayılı yazısı ile gönderilmiştir.

Söz konusu projeler ile ilgili Fizibilite raporlarının değerlendirilmesini müteakip, projelerde gerekli görülen revizyonlar yapılacaktır.

Soru 2 : Bu onay hangi tarihten beri beklemektedir?

Projelerin dış kredi ile gerçekleştirilmesine yönelik revizyonlarda herhangi bir gecikme bulunmamaktadır. Siirt Belediyesinin fizibilite raporu 12.10.2001 tarihinde, Sivas Belediyesinin fizibilite raporu ise 30.10.2001 tarihinde Müsteşarlığımıza iletilmiştir. Fizibilite raporlarının değerlendirilmesini müteakip projelerde gerekli revizyonlar yapılacaktır.

Soru 3 : Büyükşehir belediyeleri dışındaki belediyelerin, dış kredili finansmanında DPT'nin İller Bankası'nın garantör olması ısrarıyla kaybedilen 2 yılı kapatmak için ne gibi tedbirler alınacaktır?

Büyükşehir Belediyeleri dışındaki belediyelerin dış kredi kullanımının İller Bankası aracılığı ile yapılması politikası 2001 yılında yürürlüğe giren 8. Beş Yıllık Kalkınma Planının bir politikasıdır. Bu politikaların oluşturulmasında iki temel sorun önemli rol oynamıştır.

Birincisi, dış kredi veren kuruluşlar belediyelerin mali güçlerinin yetersiz olması nedeniyle Türkiye Cumhuriyeti Hazinesinin bu kredilere kefil olmasını talep etmektedirler. Günümüze kadar Ankara Büyükşehir Belediyesinin Japon Borsasına ihraç ettiği bonolar dışında mahalli idarelerin temin ettiği bütün dış kredilere Hazine Müsteşarlığı kefil olmaktadır. Yerel yönetimlerce kullanılan kredilerden 2000 yılı sonu itibariyle devirli ve garantili dış borçlardan vadesi geçmiş Hazine alacakları 2,2 katrilyon TL.'ye ulaşmıştır. Yerel yönetimler temin edilen dış kredileri geri ödeyememektedir. Bu sebeple Hazine Müsteşarlığı 1999 yılından başlamak üzere yerel yönetimlerce kullanılacak toplam yıllık kredi miktarını 500 milyon ABD doları ile sınırlandırmıştır.

İkinci olarak, yerel yönetimler dış krediyi geri ödeyemedikleri zaman hazine tarafından geri ödemesinin yapıldığını bildikleri için dış krediden maksimum yararlanabilmek amacıyla projelerini gereğinden büyük kapsamlı oluşturmaktadırlar. Ayrıca, büyükşehir belediyeleri dışındaki belediyelerde henüz proje planlama, proje yürütme ve finansman yönetimi konularında yeterli alt yapı oluşamamıştır. Bu sebeple, planlanan projeler; ihtiyaç fazlası kapasite, işletme zorluğu ve yüksek maliyetli projeler haline gelmektedir.

Yukarıda anılan sebeplerden dolayı, yeterli kapasitesi olmayan belediyelerin alt yapı ihtiyaçlarının karşılanabilmesi için dış kredi ile finanse edilecek projelerin, 70 yıldır kentsel alt yapı yatırımlarını yürüten, belediyelerin borçlanabilme kabiliyetini ölçebilen, belediye gelirlerini kontrol eden İller Bankası Genel Müdürlüğünce yürütülmesi, kaynakların daha rasyonel kullanımının sağlanması, kredinin belediyelerince geri ödemesinin garanti altına alınabilmesi için bu aşamada zorunlu görülmektedir.

Soru 4 : Avrupa Yatırım Bankası, Dünya Bankası gibi kaynaklarla finanse edilecek belediye projeleri için Altyapı Fonu (Municipal Fund) ne zaman oluşturulup, ne zaman işlerlik kazanacaktır?

Bu konuda Müsteşarlığımıza intikal etmiş herhangi bir bilgi bulunmamaktadır.

Soru 5 : Diyarbakır'da 2 yıldan beri devam eden ve DİSKİ'nin güçlendirilmesi için ilavesi uygun görülen hibe yardıma DPT ne zaman izin verecektir ?

5 Haziran 2001 tarihli DİSKİ Genel Müdürlüğünün yazısında DİSKİ Kapasite Geliştirme Projesinin birinci aşamasının 2001 yılı sonunda tamamlanacağı bildirilerek, proje çerçevesinde yapılacak faaliyetlerin hedeflerine ulaşabilmesi için projenin iki yıl (23 ay) uzatılması için talepte bulunulmuştur.

27 Kasım - 7 Aralık 2000 tarihleri arasında Diyarbakır'da yapılan Proje İlerleme Denetimi toplantısı sonucunda hazırlanan Proje İzleme Raporu ve DİSKİ Genel Müdürlüğünün proje uzatma gerekçesi incelenmiştir.

Projenin Diyarbakır'da sürmekte olan arıtma sisteminin faaliyete geçmesinden sonra verimli bir şekilde çalıştırılabilmesi amacı ile 2 yıl uzatılmasının yararlı olacağı düşünülmüş ve Proje İzleme Raporunda önerildiği ve DİSKİ Genel Müdürlüğünün talep ettiği gibi 31 Aralık 2003 tarihine kadar (23 ay) uzatılması Müsteşarlığımızın 20 Temmuz 2001 tarih ve 2804 sayılı yazısıyla uygun görülmüştür

Soru 6– Benzer şekilde Erzurum Belediyesi teknik yardım projesine DPT ne zaman onay verecektir ?

Türkiye ve Federal Almanya arasında imzalanan Teknik İşbirliği Anlaşmasına göre 22 Kasım 2000 tarihinde iki ülke hükümetleri arasında gerçekleştirilen mali ve teknik işbirliği görüşmeleri çerçevesinde yürütülecek olan "Erzurum'da Çevreye Zarar Vermeyen Belediye Hizmetlerinin Güçlendirilmesi" ve "Erzurum'da Binalarda Enerjinin Verimli Kullanılması" konulu projelerle ilgili anlaşma taslakları 27 Şubat 2001 ve 2 Mart 2001 tarihlerinde Müsteşarlığımızın görüşüne sunulmuştur.

Ancak, sözkonusu anlaşma taslaklarından ve nota teatisinden önce Müsteşarlığımıza ulaştırılması gereken detaylı proje tekliflerinin bulunmaması nedeniyle, 22 Şubat 2001 ve 16 Mayıs 2001 tarihli yazılarımızla ihtiyaç duyulan detaylı proje tekliflerinin hazırlanarak değerlendirilmek üzere Müsteşarlığımıza gönderilmesi amacıyla konu Erzurum Büyükşehir Belediye Başkanlığına ve enerji konulu projedeki ilgisi nedeniyle Enerji ve Tabi Kaynaklar Bakanlığına iletilmiştir.

Bilahare, Müsteşarlığımıza gönderilen "Erzurum'da Çevreye Zarar Vermeyen Belediye Hizmetlerinin Güçlendirilmesi" proje teklifi sektörlerince değerlendirilmiş ve sözkonusu projenin uygun bulunduğu 7 Haziran 2001 tarihli yazımızla ilgili taraflara bildirilmiştir.

"Erzurum'da Binalarda Enerjinin Verimli Kullanılması" konulu projesinde ise projenin yürütülmesinden hangi kuruluşun sorumlu olacağı ve projenin yürütülmesinin usul ve esasları konusunda Müsteşarlığımızda bilgi bulunmadığından, görüş oluşturulabilmesi amacıyla 16 Mayıs 2001 tarihli yazımızla Enerji Bakanlığı Elektrik İşleri Etüt İdaresi (EİEİ) ve Erzurum Büyükşehir Belediyesi işbirliğiyle detaylı proje teklifinin hazırlanarak tarafımıza intikal ettirilmesi talep edilmiştir.

EİEİ tarafından düzenlenerek Müsteşarlığımıza gönderilen ve Erzurum'da Büyükşehir Belediyesi ile işbirliği halinde uygulanacak olan sözkonusu proje incelenmiş ve Müsteşarlığımızca 31 Temmuz 2001 tarihli yazıyla uygun mütalaa edilmiştir.

Soru 7– Yerel Yönetim Hizmetlerine Nitelik Kazandırma Projesine Türk Makamlarınca ne zaman onay verilecektir ?

Sözkonusu projenin TODAİE tarafından uygulanması 3 Temmuz 2001 tarih ve 2542 sayılı yazımızla uygun görülerek ilgili taraflara bildirilmiştir.